

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyző-Egylet” hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanítóknek egész évre 6 korona.

Felolós szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyiltér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyiltér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A szocialisták kihasználása.

Székelyudvarhely, jul. 13.

A szavazati jog minden önálló és független nemzetenél eszköz az egyesek vagy tömegek kezében, hogy akaratukat a nemzet ügyeinél intézésénél érvényesítsék. A cél tehát az akarat érvényesítése és a szavazati jognak, mint eszköznek csak annyiban van értéke, a mennyiben a cél elérésére alkalmas.

A mikor a magyar nemzet akarata, életbevágó érdekeinek védelmében, az önkény akaratával összeütközött, ez akképpen igyekezett biztosított állását, javainkon rendelkező hatalmát megtartani, hogy a nemzet nagy céljai helyett az eszközt, a szavazati jogot tette czéllá Szavazhatunk mindannyian, ha akarunk önállóságáról lemondunk. Megosztja az önkény velünk a szerepeket tisztességesen: nekünk van szavazati jogunk, a mellett azonban az ő akarata érvényesül.

Haladók, szocialisták, nemzetiségek rajta voltak és azon dolgoznak ma is, hogy ez az egyezés csakugyan létrejöjjön. De a magyar nemzet nem tévesztette szem elől a lényegét: önállóságáról, akaratának érvényesítéséről nem mondott le. Egy nemzet szabadsága az akarat képességében gyökeredzik, ha a magyar nemzet oly módon, mint a haladók, nemzetiségek és szocialisták, akaratának érvényesítéséről mond le: szabadságát, önállóságát adta oda.

Legyen-e alkotmánybiztosíték, vagy ne legyen a választójog kiterjesztése előtt, azzal a

kérdéssel egyértelmű: adhat-e a nemzeti akarat a választójognak tartalmát, vagy nem adhat. És a tény, hogy a haladó, nemzetiségi és szocialista párt vezeterei az alkotmánybiztosítékok fölösleges voltát oly bámulatos egyértelműséggel hirdetik, egyéni érdekeket szolgáló reakció törekvéseket mutatja világosan. Tisztában vannak azzal, hogy ha a nemzeti akaratnak az önkény nem állja útját, a kiterjesztett választójoggal az alkotmány sánczaiba bejutott tömegek a nemzet érdekeinek szolgálatába állanak, egyéni célokra fölhasználni azokat többé nem lehet. Tisztában vannak azzal is, hogy ha előbb csinálják meg az általános választójogot és a megválasztott új parlamentre bízzák az alkotmánybiztosítókat, ismét módjukban lesz mindent megakadályozni. Képesek lesznek belső harcokat fölidézni, mindenféle más követeléssel az egységes föllépést lehetetlenné tenni s az önkény javára dönteni el a harcot.

Föl kell tehát világosítanunk mindenkit, a ki még tisztán nem lát, a külföldet is, hogy a magyar nemzet a választójog kiterjesztését igenis akarja, sőt hogy csakis ő akarja igazán, mert gondoskodni kíván tulajdonképpen való lényegéről, akaratát érvényesítésének lehetőségéről is. Biztosítani akarja a nemzeti akarat diadalát, hogy megszerezze a fejlődésnek, a haladásnak, a gazdagságnak és kulturának hatalmas eszközeit, a melyek nélkül szűkölködik most s a melyek nélkül előbb-utóbb áldozatul kell esnie. A mire pedig a nemzet ellenségei törekcsenek, a nemzeti akarat letörése árán megvalósítani az

általános választói jogot, az nem jogkiterjesztés, hanem a jogkiterjesztés mezébe öltöztetett csuf reakció. Mert az önkény uralmának biztosításával lemondtak a nemzet fejlődésének amaz eszközeiről, a melyek nélkülözhetetlenül szükségesek, hogy a nagy tömegeket is jómódúvá, műveltté, megelégedetté tethessék, sőt ezt szákmányul dobták az önkénynek, hogy a nyomort és szenvedést fölidézve, uralkodhassék és garázdálkodhassék.

Hogyan szélhámoskodnak a szabad eszmékkel, milyen ostoba a teóriájuk, mely szerint össze kell fogni a népnek a királyial az oligarkák megtörésére, (az általános választójog parlamentjében!) világossá kell tenni mindenki előtt. Császári önkény és általános választójog, e két soha egymással össze nem férhető dolog, nekik azért életszükség, azért ragaszkodnak mind a kettőhöz, mert a népbolondítás munkája csak így fizetődik ki, egyéni céljaikat csak így érhetik el. Ha nincs császári önkény, ha általa nem szipolyozzák ezt a nemzetet, kinek tehetnek a hős vezérek szolgálatot és honnan buzhatuák busás jövedelmüket? És ha nincsenek tömegek, melyekre támaszkodva a parlament életében szerepet játszani, erőt kifejtteni lehet, mi hasznukat venné az önkény s a vele összeforrt érdekeltség. Szóba sem állának velük.

A haladó párturalom politikájának is ilyen erkölcsi alapja volt: a nemzetre szüksége volt, hogy a császárt szolgálhassa, a császári önkényre, hogy a nemzetet kihasználhassa. A szocialista pártnak pedig csak a megbomlott egyensúlyi

Három értesítő.

Az év legmolegebb hónapja az iskolák pihenője. Elcsendesedtek már a gondatlan gyermeki zsvajtól zajos iskola udvarok és termek, a fiatalság egy évi munkájának fáradsalmát kipihenni a szülői karokba tart. Az egyes iskolák évi eredményéről a már megjelent értesítők számolnak be, s mindent felölelő részletességgel tárják fel az iskola évi történetét az elért eredményel együtt.

Székelyudvarhely város iskoláinak eddig megjelent értesítőit — megjelenésük sorrendjében — röviden a következőkben ismertetjük.

A m. kir. áll. főreáliskola értesítőjét, — melyet Dr. Solyomssy Lajos igazgató szerkesztett — újra nekrológ vezet be: Fankovich Gyula tanár eredményekben gazdag szolgálatának 31-ik évében 1906. év telén Budapesten elhunyt. Fankovich 1845-ben született Maramaros megyében. A jogi szigorlatok letovése után, 1867-ben az alkotmányosság visszaállítását követően, a nemzet potolni akarván kulturális elmaradását, egymásután szervezte a legkiválóbbok jellegű iskoláit. Más szakokra még lehetett alkalmas tanerőket kapni, de rajztanárok ang voltak. Így hát az olyan emberekre, akikben képesség is, meg hajlam is volt a rajztanításhoz, nagy szükség volt. Így történt aztán, hogy Fankovichot is felszólították egyik ismerőse s barátja, a ki a közoktatásügyi miniszterium középiskolai osztályában volt, s a ki képes segéti joi ismerte, ha nem volna-e hajlandó a realiskolának a rajztanári állást elfoglalni. Habozás nélkül igent mondott, s 1874. őszén már ki is nevezett rones tanárnak. Je izlésével a társadalom szép iránti érdeklődését és érzékét nagy mértékben fejlesztette. Ha izléses munkáról volt szó, Fankovich

nézetét, utbaigazítását kérték ki. A varmegye és város igen sokszor vette igénybe finom művészetét.

— Az 1906—907. tanévre 163 rendes, 5 magántanulót irtak be. Az előirányzott anyag az utasítások és helyi tanterv értelmében bevégeztetett. A rendes tantárgyakon kívül a következő rendkívüli tárgyak tanítottak: 1. Latin nyelv. Vörös Béla rendes tanár vezetése mellett a 4 évfolyamon 14 tanuló vett részt. 2. Egészségtán. E tárgyat heti 2 órán dr. Inreb Domokos iskolai orvos és egészségtan tanár tanította a VIII. osztályban. 3. Zene és ének. A zseuekarnak 13 működő, 5 kezdő, az énekkarnak 84 működő tagja volt. Mind a két kart Dobó Zoltán tanította. 4. Mintázásra Margita Nándor szakiskolai igazgató 25 bejáró tanulót tanított szép eredménnyel. 5. A gyorsírást Vörös Béla tanár tanította. Az ifjúsági önképzőkör Nosz Gusztáv tanár vezetése mellett elismerésre méltó munkásságot fejtett ki. A fegyelmi állapot jó volt, amit sajnós, az egészségi állapotról nem mondhatunk el, amennyiben két tehetséges ifjút ragadt el a halál, köztük Solyomssy Lajos 8-ik osztályos tanulót, ezt a kiváló tehetségű s legszebb reményekre jogosító ifjút. A tanári könyvtárban 6161 kötet mű van 39784 kor. 55 fillér értékben. Az V—VIII. osztályok 30 tanulója októberben szép tanulmányi kirándulást tett Gyulafehérvár—Zalatna—Abrudbánya—Verespatakra. A tanítás eredménye összefoglalva következő: Felsőbb osztályba léphet 69 százalék, javító vizsgát tehet 15, az osztályt ismételtetnie kell 16 százaléknak. Vizsgálatlan egyszem maradt. Az érettségire 12 ifjú jelentkezett, kik közül érettnak nyilvánítottak 11. — Az 1907—1908. tanévre a beiratkozások szeptember 2—4 napjain eszközöltek. A jövő tanévben a tanítás reggel 8 órától déli 1 óráig tart, s így a délutánok teljesen szabadok lesznek. Az internátusba 60 tanuló vétetik fel;

ez ügyben minden megkeresés az igazgatósághoz küldendő.

*

A rom. kath. főgimnázium értesítőjében, melyet Soó Gáspár igazgató bocsát közre, Major Lajos tanár irt értekezést A sibyllai jostakról. A fáradságos kutatások eredményeként megirt értekezés több mint három ivre terjed. — A tanári karban annyiban történt változás, hogy Bodosi Lajos és Jánosy Péter tanárok a folyó iskolai év kezdetén nyugalomba vonultak, előbbi 27, utóbbi 33 évi buzgó szolgálattal. A vallás-és közokt. miniszter a tanév folyamán Major Lajos okl. tanárt a szerződésből kifolyólag a latin-görögnyelvi tanszékre rendes tanárrá nevezte ki; a főtanhatóság pedig Antal Áron tanár jelöltet a latintörténelmi tanszékre helyettes tanárnak. A tanév szept. 5-ikén kezdődött és jun. 13-ikán befejeződött a járványszerűleg fellépett hasibagymáz következtében. Felvételt 342 tanuló. Vizsgálatot tett 327. A vallás-erkölcsi állapotot illetőleg jelen tanévet emlékeztetéssel teszi azon esemény, melylyel a régi, még 1836-ban megalakult és csaknem 150 évig virágzott Mária-Congregatio 1906. év december 8-ikán új életre ébredt. A főpáasztort gyengélkedése miatt, gróf Mikos János helyettesítette a congregatióba való ünnepléses felvételénél, a ki a plebániái templomban 15 leventét avatott fel a Sz. Szűz lovagjává. Jelenleg a rendes tagok száma 4, VIII. osztályt végzettnek az eltávózása folytán 12, míg a jelölték 25. A főpáasztor apostoli buzgalma és atyai kegyessége folytán február hó 18-ikától 21-ikéig bezárólag az ifjúság a tanári karral egyetemben szentgyakorlatokon vett részt. E szentgyakorlatokat a IV—VIII. oszt. tanulóknak P. Jablonkay Gábor jezuita atya, az I—III. o. növendékeknek pedig Szabó János csik-

állapotokban van szerepe, csak addig van rá szükség, míg a régi párturalom visszaállítása nem sikerült. Azután pedig visszakerül oda, a honnan a nemzet öntudatra ébredve, őt is kiemelte: a nemzet elnyomatásában lesz rész neki is. A hatalom birtokába lépnek a haladók, a kik, ha hősies elszántsággal kiküzdötték, hogy a nemzet alkotmánybiztosítókat ne kapjon, oldalbaruják szövetségeseiket és urrá lesz a legsötétebb reakció.

Politikai jegyzetek.

Székeljudvarhely, júl. 12.

A koalíciós kormánynak, amely sokféle szívos gyűlölködéssel találkozik, sikerült végre előterjeszteni négy olyan törvényjavaslatot, a mellyel szemben elhallgat minden gúncoskodó szándék, mert a tervbe vett törvényhozó intézkedések lefegyverezik és ártalmatlanná teszik magát a rosszindulatot és magát a rosszbizalmúságot is, a mely a szövözetett pártok ellenében lépten-nyomon megnyilatkozik. A Wekerle-kormány ama súlyos körülmények között, amelyekben hivatalát vállalta, már többrendbeli üdvös alkotást hozott létre, de egyet sem fogadott a közvélemény olyan általános meglepedéssel, mint az igazságügyminiszter négy javaslatát, a mely tegnapelőtt került a képviselőház asztalára. Güntner négy javaslata ellen nem hallatszik kifogás. Ezek nyomában nem kél sem jóhiszemű izgalom, sem gonosz célzatu izgatás, csak tetszés, megnyugvás, meglepedés.

Olyan bajokra lesznek gyógyító hatással ezen javaslatokban lefektetett intézkedések, a mely bajok már évtizedek óta állandó panaszra adtak okot, mert mélyen sértették egész igazságügyi és ezenkívül egész szociális életünket.

Az élet rövidesen meg fogja érezni, hogy kormányunk ujra olyat cselekedett, mely különösen rávall általános és szociális s közelebből igazságügyi helyes érzékére.

Büntető törvénykönyveinknek s végrehajtási törvényünknek a mai kor szelleméhez való idomítását, a kereskedelmi üzletek átruházása körül eddig követett visszaéléseknek a megszüntetését s a csekkforgalom szabályozását emberies szellemben s avatott kezekkel viszik keresztül ezek a javaslatok.

*

Fogságban ül a vakmerő támadók egy része,

somlyói főgimn. hittanár tartották. A fegyelmi állapot jó volt. Az ifjusági önképzőkör 141 tagja Burger Arthur tanár vezetése mellett, tehetőségüket irodalmi téren is érvényesítették, amennyiben 119 munkát adtak be. A kirándulási egyesület Spanyol Pál egyf. elnök és Tamás Albert tanárok vezetése mellett, 22 résztvevővel megtekintették Budapestet és Fiumét. Rendkívüli tárgyként tanították az egészségtan, szabadkézi rajz, gyorsírás, mintázás, ének, zene. Érettségi vizsgálatra 37 ifjú jelentkezett, kik közül 1 utasított ismétlő vizsgálatra. Az ifjusági anyanyelvre nézve így oszlott meg: magyar 297, román 28, német 2. Könnyű betegségi eset 403, súlyos 29, járványos 11 volt. A tanulók előmenetelét a következő kimutatás tünteti fel: Felsőbb osztályba léphet 244, javító vizsgát tette 32, osztály ismétlésre utasított 48, nem ismételt 3. Az 1907—1908. tanévre a beiratások szept. 2—4. napjain történtek 8—12 óráig és délután 2—5 óráig. És pedig szeptember 2. és 3. napján csak helybeli és udvarhely-megyei tanulók vétettek fel, továbbá olyanok, kik a főnevelő intézetben alapítványosok, szeptember 4-én más megyebeli is vétettek fel, kik ezelőtt más tanintézetben tanultak, míg az egyes osztályok térfogata az elhelyezést megengedi. Szeptember 5-ikén ünnepélyes „Veni Sancte”, a törvények felolvasása s ezzel az új tanév megnyitása.

*

As ev. ref. kollegium értesítőtét Gönczi Lajos igazgatónak, ki az értesítőt is szerkesztette, a kollegium utóbbi másfél évtizedéről irt története vezet be, mely mintegy három ivre terjed. Ezt Bíró Sándor vallástanárról székfoglaló értekezés követi „Vallásos gondolatok Arany János költeményei alapján” címmel. A mintegy másfél ivre terjedő értekezés konkluziója: E földön a magyar nemzet megszilárdulását és fennmaradását a keresztyén vallás biztosította.

kik Csáktornyan a magyarokra törtek. A bíró elítéli majd egyiket csendzavarásért, a másikat testisértésért. Esetleg olyan is lesz, akit izgatásban találunk bűnösnek. Hanem ezzel még nincs vége az ügynek.

Ezek az emberek Varasdrol Csáktornyára jöttek képviselőjük elé. Nyilván rövidnek tartották a Drávától városukig vezető utat diadalmenettel számra. Tudták, hogy ellenségünk, akit ünnepelni akarnak, hanem azért bátorsággal jöttek. Számítottak a magyar lovagiasságra. Ebben nem is csalódtak volna. Hanem, mikor megkészt apostoluk, Vrbancics megérkezett, valami hóbort szállt az agyukra. Amint képviselőjük társa, Magdics késhegyig menő harczi kezdett beszélni, lát fogta el őket. Mindjárt hajlott a szóra a feltüzelt tömeg és késsel rohant az ott levő magyarokra. Férfiak és nők vegyesen. A magunk földjén támadtak ránk hitványul, banditák módjára.

Ezért nem lehet megtorolás az a néhány hónap, a mivel a bíróság sújtja őket. Az az inzultus, ami az ottlévőket érte, a magyarság arculatése volt. Az a vér, ami a csáktornyai étterem padlójára hullt, magyar vér volt és bosszút kíván.

Nem tűrhetjük el, hogy Szent István birodalmának képviselői ellenünk, az ország urai ellen lázitsanak. Akár rosszakarat, akár korlátoltság tör reánk, el kell vennie példás büntetését. Itt nem szorványos esetről van szó, államiségünk és nemzeti méltóságunk forog kockán.

Az a badjárt, a mire ellenük készülnek a horvát képviselők s a melynek egyik legkiáltóbb esete a csáktornyai, nem érdemel kimélelet. Ha pesti kudarczukra enyhítélet nyujtanak asszonyaik virágjai és férfiak rivalgása, ám hirdessék a gyűlölet igéit saját földjükön. Hanein, hogy czimerünket meggyalázzák, sárba tapossák és tajtékzó szájjal uszítsák ellenünk és országukban levő véreik ellen népüket — ez megtorlást kíván.

Meg kell mutatunk, hogy ebben az országban mi vagyunk az urak. A csáktornyai Zrinyi Miklós mondásának: Ne bánstsd a magyart! érvényt kell szerezniünk. Ha feltámasztják is árulásban elődjüket Jellasicsot, akkor is a miénk lesz a diadal. Nagyobb vereség lesz ez a pákozdinál és súlyosabb az ozorai fegyverlerakásnál. Mert tévednek, ha azt hiszik, hogy a mi türelmünk gyávaság volt vagy engedékenységünk gyöngeség . . .

*

És a nemzetek mai nagy versenyében is azok fognak győzni, kiket a Krisztus lelke vezet. A vallás lesz mindig kuforrása az emberek testi és lelki jólétének, a nemzetek nagyságának és dicsőségének, de az a vallás, mely a sziveket összeroprasztja, a mely által egy lez az érzés, egy az akarat. Ez a vallás nagyon rövid, csak önybiből áll: Szeresd az Istent, szeresd az embert! Az 1906—7. évre beirt tanulók száma 292 volt, csak 5-el több, mint a megelőző évben, mert a helyiségek szűk és elégtelen volta miatt többet felvenni nem lehetett. Ezen a bajon azonban nemsokára segítve lesz, mert az államkormány azon beruházási államsegélyt, melyet egy új iskolaépület emelésére még 1904-ben megígért az illetékes miniszterium, ez év márciusában nagyevű kultuszminiszterium, gróf Apponyi Albert, jóakaratóból iskolafentartó testületünknek felajánlotta. Sajnálni lehet azonban, hogy a mai drágaság mellett a kilátásba helyezett összeggel az ezelőtt négy évvel készített építkezési tervzetet megvalósítani egykönnyen nem lehet. A még fennálló nehézségek, remélhetőleg, rövid időn olonyásztanak s a rég óhajtott építkezés végre-valahára teljesedése megy. A tanári testületben annyi változás történt, hogy a Sepsiszentgyörgyre távozott Demeter Béla és Döme Bálint h. tanárok munkakörének betöltésére dr. Viski Károlyt és Haas Ferenczet választotta meg az előjáróság. Évközben állott be még egy személyi változás, amennyiben Fejes Áront a nagyenyedi tanítóképző igazgatójának választván meg, a tanári kar és az ifuság febr. 11-ikén bucsut vett tőle, megköszönve azt az önzetlen, lelkes munkásságot, mint az intézet érdekében itteni működése idején végzett. Az ő helyét a 11-ik félévben Grnyi Jend h. tanár foglalta el. A tanulók magaviselete és fegyelmi állapota általában véve kielégítő volt. Egészszégi tekintetben is megnyugtatók voltak a viszonyok, mert az apróbb megbűlési bajoktól s az influenzaától eltekintve, a május-

A kiegyezési tárgyalások tovább folytatására összegyűlt magyar és osztrák államférfiak rövidesen tető alá juttatják az ujabban való megegyezés annyiszor elakadt és olyan régen vajudó kérdését.

Hosszadalmas és minden elszántsága mellett kétes volt ez a harc. A régi viszonyok mindkét országban megváltoztak, újabb alakulások jöttek, mik a régiéktől erősen elütő színekbe öltöztették mindkét országnak parlamentjét. Ausztriában a választói jog reformja a megvénhedett reichsrathba széles körben propagált aspirációk tüzeit vitte be. Nálunk Magyarországon a régi idők szintén megdőltek és a nemzet egyetemessége a képviselőházba azokat ültette, kik erősen küzdöttek hosszú éveken keresztül a fajmagyarság igaza mellett. És ez a két parlament állásfoglalásával, politikai magartásával egyenes direktívákat ad mindkét kormánynak.

Ezért volt joggal kétséges, hogy járhat-e egyáltalán ezek a hosszúra nyult tanácskozások békés megegyezéssel. Részletkérdésekben merülhettek föl, mint a hogy merültek is föl éles ellentétek, a folytatódó tárgyalások során egy-egy pillanatra szinte már áthidalhatatlannak látszóttak az eltérések. Most azonban minden tünet a mellett szól, hogy rövid idő alatt — napok kérdése csak — létre jön a kiegyezési anyag egész komplexumára vonatkozólag a megegyezés.

De bármint is álljon, bárhog is alakuljon a dolog, nekünk magyaroknak kevés okunk van aggodalomra. Mert, vagy létrejön a megegyezés és hogy ez esetben a mi gazdasági épségünk nem szenved csorbát, arra biztosíték a magyar kormánynak a tárgyalásokon való részvétele vagy nem és akkor mi más lehet hátra, mint az önálló vánterület.

Ettől pedig mi magyarok felhetünk a legkevésbé.

Az iskolai év zárása és ama bizonyos vizeslepedő.

Székeljudvarhely, július 12.

Midőn a különböző foku iskolák bevégeznek egy-egy esztendő, egy a tanítók, mint a tanulók nagyobb része azzal a tudattal megy a nagyszüneti pihenőre, hogy derekas munkát végzett és megérdemli a nyugalmat, kisebb része pedig elégedetlen az eredménnyel és mint vádló távozik az iskolától. A munkájával megelégedett tanító és tanuló

ban járványszerűen fellépett tifusz a tanítványokat eléggé megkímélte, mert egyetlen bennlakó növendék sem kapta meg a betegséget. Az ifjusági önképzőkörben élénk munkásságot fejtettek ki a növények Fazakas József tanár gondos vezetése alatt. A rendkívülileg és díjtalanul tanított francia nyelvet, gyorsírást, zenét, műnéket, szabadkézi rajzot és mintázást is, mely utóbbit Hargita Nándor szakiskolai igazgató az idén is ingyenes kurzusban volt szives előadni, elég szorgalmasan és jó sikerrel tanulták az arra önként vállalkozott növendékek. A tanulók szorgalma kielégíthetőnek mondható. Az iskola 30 növendékekkel Szabó András és Kovács Dániel tanárok vezetése mellett részt vett a f. évi május 26-ikán Eger városában megtartott kerületi tornaversenyen, hol a mintacsapat a nyujtón első minősítéssel diszkolevet nyert. Általában a testnevelésre kiváló gondot fordítottak, mit az elért szép eredmény lényesen igazol. A könyvtár összes állománya 11.895 mű 20.491 darabban. Az összes művek következőképen oszlaok meg: Önálló szakmunka van 10.460 mű, 15.063 darabban; tudományos folyóirat van 181 mű, 3349 darabban; vegyes tartalmu mű van 1254, 2079 darabban. A könyvtár megközelítő értéke 53.120 korona. Az érettségi vizsgálatra állott 21 növendék, valamennyi sikerrel tette le a vizsgálatot. A tanulók 1906—1907. évi közvetett és közvetlen segélyezése 16863 korona pénzürtéket képviselt. — Az 1907—1908. tanévre a beiratások szept. 2., 3. és 4-ik napjain délelőtt 9—12 óráig és délután 2—3-ig eszközöltnek, a javító- és felvételi vizsgálatok a beiratások napján d. u. 3 órától kezdődőleg tartanak meg. A tápintézetbe való felvételért folyamodók folyamodványaikait Szabó András tanár, konviktus elnökhez f. évi augusztus hó 1-ső napjáig okvetlenül nyujtsák be.

a maga körében csak jóindulattal, szeretettel emlegeti az eltelt évet, ami az iskola és család régi, patriarchális viszonyára emlékeztet még ma is. Fájdalom, ennek a jó és úgy a családra, mint iskolára, sőt még a társadalomra és hazára nézve is ugyancsak fontos viszonyok napja leáldozóban van. Lukább harcoló felekként tűnnek fel a család és iskola, melyek a helyett, hogy magukba szállva vizsgálják saját munkájuk sikertelenségének okát és a nagy-szünet alatt azon elhatározást érleleők meg, hogy a jövőben — elkerülve a múltak hibait, — jobb utou igyekeznek haladni; előveszik azon emlékezetes vi-zeslepedőt s azt borogatják, néha pedig vagdosták is brutálisan egymáshoz, úgy saját maguk, mint a társadalom és a haza kárára.

Akár a családban, akár az iskolában baj esik, — mert ki merné állítani, hogy egyik vagy másik tökéletes, — csak hangos gondolkodás kell a sokszor félreértett, félremagyarázott eset fölött, s már kész a frázis-gyártók serege arra, hogy szöbombokkal teleomja a napi sajtót, mely — tisztelet a kivéte-leknek kapva-kap az alkalmon, hogy tájékozó szó-laradatokkal gyönyörködtesse olvasóit. És még sokkal nagyobb baj az, hogy nemcsak a társadalomnak csaknem minden rétegében, de a családban és isko-lában is mohó étvágyal fogyasztják az említett főmedvényeket.

Évek óta ismétlődik ez és ugylátszik, hogy se az iskola, se a család, se a társadalom, se az állam nem foglalkozik ezen tőmönnyel, hanem napirendre tér az egyes esetek felett. Legfennebb a maga szem-pontja szerint ítéletet mond felette, de nem keresi ezen mind általánosabbá váló baj okát, sem orvos-szerét. Innen van aztán az, hogy úgy a szülők, mint a tanulók — t. i. a végzett tanulók, — számára, minden iskolai év végéül jelelnék meg fölös számban cikkek, füzetek a pályaválasztásról, melyek az anyagiakért való küzdelemben útmutatást kívánnak adni a boldogulásra. Innen van az is, hogy úgy a család, mint az iskola, — kevés kivétellel — nem azt nézi, hogy mire van természet vagy isten adta tehetség a gyermekben, hanem azt, hogy melyik pá-lya kiadósabb. Néha a tehetség fejlesztésén dolgoz-nak, mely, ha kifejtett, maga megtalálja munkakörét, hanem a választott pályához akarják idomítani a tehetséget, ami sok esetben a lehetetlenséggel hatá-roz. Innen van, hogy ha mégis sikerült, ami lohe-telenségnek látszott, minden téren, hol csak munka-kör van széles e hazában, egy sereg nemtoródóm, nem a nap feljöttét, hanem lementét váró egyén jut olyan állásra, melyen csak robotol élet nélkül, bé-kétlenkedve, zavarva és megeméltelyezve környezetét is. Az ilyen egyén sem a családban, vagy munka-körében, sem egyházában, sem hazájában nem fej-tet ki hasznos tevékenységet.

Ha azt mondom, hogy ez régen másként volt, naiv együgyűségnek mondják, — mivel a kor halad-nia, mert haladnia kellett, — az őregek pedig el-maradtak ősi nézeteikkel! Bárcsak az az ősiség, melyre én utalok most, ne csorélt volna gazdát, ha-nem maradt volna közöttünk és őregbodont volna!

Ha kereseim a régi családot, melyet régen szen-télynek tartottak, — nem csak neveztek, — mely régen többnyire a boldogság fészke volt, melyben a szülő józan esze és szeretete kordéskedett a gyer-mekek között s a vad hajtásokat idejében lenyese-gette, még ha az fájdalom okozott is; csak hogy a család jóléte egy-egy kiuévésnek ne essék áldozatul, melyben a szülő sujtó kezét megcsókolta a gyermek, melyben a szülői, gyermeki és testvéri szeretet úgy nyilvánult, mintha minden tag tudatában lett volna annak; egy az egészért és az egész egyért, melyben az iskoláról, őregekről stb. csak tisztelettel emlé-keztek meg.

Vad, — ha nem volna, szomorú jövő várna nemzetünkre, — olyan ősi szokásokkal élő család ma is! De van fölös számmal, az ujkor igényeihez mérten, új nézeteknek hódoló is, melyben a harag, irigység, gyűlölködés, bizoltság, tiszteletlenség, em-berszolás, stb. stb. egész ózinté durvaságában bur-jánzik; más helyen pedig megvannak e betegségek, de a képmutatás elég ügyes azon boldogtalanság el-takarására, mely a családi boldogság fáját emészti. Van család, hol ahány tag van, annyiféle akarat nyilvánul, a gyermeki akarat, önkény uralkodik, szóval az ilyen család egy anarchista fészék, melyből jut az iskolának, s a társadalomnak is rothasztó anyag.

Vajjon a családi élet ilyenét átalakulása nem-e részese a mai hanyatló közállapotoknak? Vajjon, ha az ősiség helyét mindinkább az ujkor gyümölcse foglalja el, milyen lesz a jövő? Gondolkozzunk, gon-dolkozzunk!

Emlékezem régi, kevés tudást nyújtó népisko-lákra, melyekben kevesebb kivétellel, mint ma, a kevés tudományu tanító valóságos rajongója volt a gyermekekkel való foglalkozásnak, igazi mostere volt pályájának. Emlékezem templomban megtartott záró vizsgálatokra, melyben az egész falu népe megjelont, melyen a vizsgálat után patogatott kukoricza és dió volt a tanulók jutalma, sok könny, kézfogás, kéz-csók és áldás kívánása a gyermekek és szülők aján-déka a tanító részére. Hát az akkori családi életnek ez csak természetes folyománya. Hogy akkor is akadt csintalan, avagy épen rossz gyerek, meg tapintatlan tanító is, az bizonyos, de a család és iskola között harcra szőlítő nézeteltérés nem volt, nem lehetett, — mivel mindkettőnél egy cél lebegett szem előtt: becsületes munkás embert kell nevelni.

Megint emlékszem középiskolai vizsgálatokra, melyeknek végén tanító és tanítvány hasonló körülmények közt váltak el. Akkor is megbukott az arra érdemes tanuló, jutalomban részesült a kitűnő, de ha valamelyik elbukott, azt úgy a tanító, mint a tanuló közvélemény apanyira helyénvalónak ítélte, hogy a szülő is megnyugodott és szikizkodás helyett tanácsot kért, s az adott utasítást nemcsak meghall-gatta, hanem követte is.

Hát hogy akkor a középiskoláknak kevesebb-szer gyült meg a bujok, mint a maiaknak. megint természetes következménye az akkori családi életnek és népiskolai szellemnek.

Azt, hogy akkor se lett volna tapintatlan, ha-nyag, részrebaljó középiskolai tanító, nem állítom; én hiszem hogy volt, de az nagyon ritka lehetett, mivel azt a pályát inkább hivatásos értekek választották, — mivel az sem anyagi jóléttel, sem fényes társadalmi állással nem kecsegtelte őket. Arra pedig, hogy a társadalom szélesebb rétege, vagy akár a közvetlenebbül érdekelt szülők ellentétes állást fog-laltak volna el az iskolával, nem tudok példát.

Azonban látok iskolákat, — s itt nem külön-böztetek meg nép- és középiskolákat, mivel ez a szellem egyformán virágzik mindkettőben, csak a korhoz mérten gyengébb és erősebb; míg a fel-sőbb iskolákban eléri teljes fojlettségét, olykor fes-lettségét, s végül ránehezedik a közéletre, — mon-dom, látok iskolákat, melyekben az ujkori családi irányzatok vezetik a tanulók javarészét; ahol kevés tanuló végzi munkáját kötelességtudásból, ahol ide-jenek legnagyobb részét haszontalan csinyek végre-hajtásával, esztét a tanítók kijátszásával foglalja el a tanuló, s nemcsak tanítóját, de társait is kijátssza; ha arról van szó, hogy könnyen boldoguljon. Igazán erős, rendszerető, tántoríthatatlan jellem kell hogy legyen azon tanulóban, ki már a családból jó neve-léssel került az iskolába, hogy a többségnek, — saj-nos, ma holnap nagy többségről lehet beszélni, — hatása el ne térítse irányától.

Régen a vagyonos osztály, s még az arisztok-rácia sem idegenkedett a középiskolázástól, ma sok szülő, — mig lehet, — magánaton tanítja gyermekét!

Ha a tanító az olyanok közt, kik már a csa-ládban megszokták a saját gyermek eszük után cse-lekedni és beszélni, rendet akar csinálni, ha maguk-viseletéért megroja, vagy hanyagságukért megbuk-tatja őket, azzal mentegetőznok szülők és ismerő-seik körében, hogy az a tanító, — vagy, ha több buktatta meg, azok a tanítók, — neki ellenségei. S még enné is furcsább az, hogy sok szülő ezt el is hiszi, sőt tovább adja, hogy könnyebbülést sze-rezzen magának. De hogy lehet elhinni azt, hogy minden tanító ellensége? Ha még egyről van szó, — mert az ilyen is lehetséges, tapasztalatom van felőle, miről alább nyilatkozom, — még valószínű lehet, de az akkor nem csak egyes esetekben nyi-latkozik meg, hanem oly gyakran, hogy köztudomá-súvá válik.

Ezek az állapotok oda fejlesztették a család és iskola viszonyát, hogy ha bármily csekély iskolai tévedés történt, valamelyik tanító tapintatlansága folytán, felfújják a frázis-mesterek, botránykeresők, világgá kürtölik a lapokban, s aztán az elfogultság és értelmetlenség általánosítja az összes iskolákra. Ilyen előzmények mellett lehetséges csak az, hogy egy-egy elnézéssel, ugyszólva kegyelemből átjutott ta-nuló büszkén veri a mellét, szidja az iskolát; más meg, ha nem voltak tanítói elnézők, botot ragad és elpá-holja tanítóitját, gyönyörködötti közönséget, közönsé-gét mondom, mert az ilyen oldalvult erkölcsökben is tudnak elég sokan gyönyörködni. Ez bátorítja fel aztán az ifjú erőttet annyira, hogy felsőbb intézetekben is hasonló szellemben haladva, előbb kifozaza szülőit vagyonából, s aztán — azokra is botot emel, ha csak — az isteni gondviselés nem változtatja Sault Pállá.

A tanítókról se állítom, hogy mindnyájan hi-vatásuk magaslataul állanak, sem a nép- som a köz-épiskolákban. Azt mindnyájan úgy tudják közlők is, akik nemcsak testi, hanem lelki szemeikkel is látják. Ismertem, — s azt hiszem, több is van kö-zöttük, aki hajlandó rokon és ellenszenvre alapítani magatartását a tanulókkal szemben. Olyan is van, ki protekció keresésből, vagy osztogatásból része-síti tanítványait egyenlőtlen elbánásban. Van olyan is, — véleményem szerint kevés, — ki, hogy úgy mondjam, hőrösög természetű, úgy született, hogy mindig mérges, mindenre baragszik, tehát tanít-ványaira is, előtte egy sem kedves közlők, egy sem elég jó. Még olyan csodabogaras tanítóra is emlékszem, ki a tanuló élénköbb, rakoncátlan ter-mészetét, vagy büntetésre méltó cselekedetét is a szülők hibájának volt hajlandó betudni, s mivel az ilyeneket öröklött hibáknak ítélte, gyógyításukat meg sem kísérelte.

Hogy kümböző iskolák tanító testületeiben is mind nagyobb számmal foglalnak állást nem nivatósos egyének, ép úgy, mint sok más pályán, annak kutforrása megint csak ott rejlik, hogy egy a csa-ládban, mint az iskolában azt az ősdinnek uezvezt, de ma is megbecsülhetetlen szellemet közdi tulszár-nyalni az uj, a divatos. A mai kor gyermeke az anyagi térou folyó létért való küzdelemben nem ér-ra gondolkodni. Megelégszik tehát annak kijelenté-sével, hogy az állapot ideális, a mi ideális, az meg-valósíthatatlan, tehát lépünk át rajta, s haladjunk tovább. Eljő az idő, — el kell jönnie, — midőn a

mai fiatalság java része is, midőn családot alapít, midőn iskoláztat, sóvárogni fog a jobb letűnt kor után!

Addig pedig szülők és tanítók, kik látják a züllést, gondolkozzanak és cselekedjenek; tegyék félre azt a bizonyos vízes lepedőt! Ezt kívánja nem csak a saját, hanem a társadalom a magyar nemzet és a magyar haza érdeke!

Molnár Károly.

HIREK.

Székyudvarhely, júl. 14.

A korcsma-hitel.

Még a február havi közigazgatási bizottsági ülésen történt, hogy Ugron Ákos főispán, népüket közelről érdeklő lényeges indítványt tett. Nem kisebb dologról, mint a korcsmai hitel tárgyában alkotott szabályrendelet kijátszásáról lévén szó, a bizottság, az indítvány alapján körrendeletet intézett a főszo-lgábirákhoz és a város főkapitányához, melyben elrende-li, hogy a vezetésekre bizott járás minden községében a legkiterjedtebb módon hozzák a lakosság tudomá-sására, hogy a törvényerővel bíró szabályrendelet 1. §-a értelmében a 4 koronát túlhaladó szeszés ital ára senkitől sem hajtható fel. Alkalmos módon oktas-sák ki a köznépet arra, hogy szeszés italok tarto-zásáért kötelezvény vagy váltóaláírásoktól saját ér-dekében óvakodják. Utasítsák a községi előljárosá-got, hogy éberlen őrködjék az ilyen visszaélések meg-torlása iránt s a mint ilyen eseteknek tudomására jut, azt haladéktalanul jelentse be. Ilyen esetekben a főszo-lgábiró a vizsgálatot azonnal és soron kívül tartsa meg s a vizsgálati iratokat a m. kir. pénzü-gyigazgatóságához, az italmérsési engedély elvonása iránti javaslata kíséretében terjessze fel.

E rendelet szigorú végrehajtásáról a hivatalos közegek, hogy mennyire gondoskodtak, mi sem bizo-nyítja jobban, mint a nyomában járó felajdulás és a pálinkás-üzletek tulajdonosainak konventikuluma, mikor a rendelet — véleményük szerint — drákói szigorra ellen kézzel-lábbal tiltakozásukat fejezték ki s annak megmástitása ellen — állítólag — szélesebb körű akciói kifejtését határozták el, antiszemita izt beszélvén bele a rendelet intencziójába.

Hogy ezen híresztelés illetékes helyen, magában a közigazgatási bizottságban, mint a rendeletet ki-bocsátó hatóságban, nyerte el czáfolatát, Dr. Kovácsy Albert k. biz. tag a folyó hó 10-iki biz. ülésben szövéttette azon híreszteléseket, hogy a 4 koronát túlhaladó korcsmai hitel nyújtásáért egyes izraelita korcsmárosoktól elvonták az italmérsési engedélyt.

Ugron Ákos elnök-főispán nyomban válaszolt felszólalónak. Tudva van, úgy mond, hogy egyes italmérők nagy mérvű hitelt engedélyeznek s így több községben kihasználják a széky nép tudat-lanságát és gyengeségét. Ez készítette, hogy a vissza-élések ellen kiköljen s a széky nép érdekeit a tör-vényekre támaszkodva megvédje. Kötelességének ismori, hogy érdeklődése körébe vonja a nép erkölcsi és gazdasági életének minden fontosabb jelentőségét s így jött rá a korcsmárosoknak a korcsmai hitel kijátszó visszaéléseire. Ezért tette meg egyik korábbi bizottsági ülésen ide vonatkozó indítványát, melyet a bizottság egyhangulag elfogadott. Az ezen indítvány nyomán kelt rendelet alapján fogantatosított ellen-őrzéseknél többször beigazolást nyert, hogy a korcs-márosok 4 koronánál többet hiteleznek s ezen hitel fedezésére a székytől váltót vesznek. Megtörtént, hogy 1 liter pálinkáért adott váltó őrület a korcs-máros 100 koronáról állította ki. Csak az a czélja, hogy az ilyen váltóúsróról a főszo-lgábirák a tör-vényszékhez tegyenek feljelentést, mert elérkezett az ideje, hogy a székyiség érdeke szigorral megvédes-ék. Szólo hallotta, hogy ezen eljárásért hírlapi táma-dás is készül ellene. Ettől nincs oka félni, mivel felekezeti eljárát nem gyakorol és arról nem tehet, hogy az italmérők tulnyomó része izraelita s így a visszaélők o felekezettől kerülnek ki. Szólo az izraeliták omanczipációjára idején az egyenjogositás mellett szavazott, ami szintén azt bizonyítja, hogy antiszemizmus eljárásában nem vezet. Ugy Gagy-ban, mint Méréfalván a korcsmai áthelyeztetésénél az vezette, hogy ezek a templommal szemben voltak, mi a törvény értelmében nem megengedhető. Ismétli végül, hogy intőzkedéseiben felekezeti eljárást nem gyakorol, mit bizonyít az is, hogy bárki is jön hozzá jogos kérésével, azt a törvény értelmében intézeti el. (Kijelzés.)

A főispán válaszát úgy a felszólaló, mint a bizottság tudomásul vette.

Székelyudvarhely kútvizeli.

A közegészségtani intézet vegyelemzése.

Székelyudvarhely város közkutjainak vizéből Dr. Lengyel József megyei főorvos próbat küldött fel a kolozsvári egyetemi közegészségtani intézetnek vegyelemzés végett. A vegyelemzésről felvett jegyzőkönyvek a napokban érkeztek le és azokat a főorvos a közleg. bizottság 10-iki ülésén előterjesztette. Az eredmény egyszerűen megdöbbentő és elodáztatatlanná teszi a vízvezeték kérdésének mielőbbi megoldását.

A jegyzőkönyvek lényegesebb adatait a következőkben ismertetjük:

Szentimre-utcai 52. házszám előtti közkut.

A talált baktériumok: Összesen 8 faj.

Vélemény. Emberi és állati ürülék anyagokkal régebben nagy mértékben, de még utjabban is kisebb mértékben szennyezett talajból fakadó és baktériumokban dus felszínes talajrétegben áramló igen kemény viz. Ivásra jelenleg veszedelmes, mert benne emberi ruházat törmelékei mikroszkópiummal kimutathatók. Főzésre, mosásra és tisztogatásra keménysége miatt alkalmatlan. A kut tisztítása a víz kémiai összetételét nem javíthatja meg, legfőbb rövid időre a baktériumok számát leszállíthatja. Jobb víz beszerzése és a kut kitisztatásáig a kut lezárása ajánlatos.

Árpád-utca Ordai kut.

A talált baktériumok: 11 faj. Vélemény ugyanaz, csak ruházati törmelékek nincsenek benne.

Szentimre-u. 44. házszám alatti közkut.

A talált baktériumok: 7 faj. Vélemény u. a.

Deák-téri közkut.

A talált baktériumok: 4 faj. Vélemény u. a.

Szentimre-utcai kettős kut.

A talált baktériumok: 9 féle faj.

Vélemény. Emberi és állati ürülék anyagokkal régebben és utjabban, egyaránt nagy fokban szennyezett talajból fakadó és baktériumokban dus felszínes talajrétegben haladó viz. Ivásra feltétlenül egészségtelen; főzésre, mosásra és tisztogatásra nagy keménysége miatt alkalmatlan. A kut kitisztatása a víz minőségét nem javíthatja meg. Jobb víz beszerzése feltétlenül ajánlatos.

Csere-utcai közkut.

A talált baktériumok: 6 faj. Vélemény u. a.

Bethlen-utcai 21. házszám előtti közkut.

A talált baktériumok: 9 faj. Vélemény u. a.

Kornis-utcai csörgő kut.

A talált baktériumok: 12 faj. Vélemény u. a.

Alsó-piaci közkut. (Barátok kutja).

A talált baktériumok: 6 faj. Vélemény u. a.

Király-utcai közkut.

A talált baktériumok: 3 faj. Vélemény u. a.

Kossuth-utca 46. házszám előtti közkut.

A talált baktériumok: 4 faj. Vélemény u. a.

A katonai lakta kutja.

A talált baktériumok: 7 faj.

Vélemény. Régebben és nagy mértékben, valamint utjabban is kisebb fokban emberi (vagy állati) ürülék anyagokkal szennyezett talajból fakadó, erősen kemény, felületes viz. Ivásra csak jobbnak abszolútus hiányában engedhető. Főzésre, mosásra és tisztogatásra pedig keménysége miatt alkalmatlan. A kut kitisztatása a víz minőségét nem javíthatja meg. Jobb víz beszerzése feltétlenül ajánlatos.

Katonai kórház kutja.

A talált baktériumok: 2 faj.

Régebben és mérsékelten szennyezett talajból fakadó, a jónál kissé keményebb viz. Ivásra, főzésre és mosásra csak jobb hiányában használható. A kut kitisztatása a víz minőségét nem javíthatja meg. Jobb víz beszerzése tanácsos.

Bethlen-u. Jézus-kut.

A talált baktériumok: 9 faj.

Kemény viz, amely régebben és mérsékeltebben fokban szennyezett talajból fakad. Ivásra egészségtelen. Főzésre, mosásra és tisztogatásra csak jobbnak abszolútus hiányában használható. A kut kitisztatása bakteriológiailag javíthatja a vizet, de chemiailag nem. Jobb víz beszerzése ajánlatos.

Közkórházi vízvezetéki kut.

A talált baktériumok: 3 faj.

Tiszta talajból fakadó puha viz, mely teljesen kifogástalan volna, ha az üledékében talált anyagok, valamint a vízben levő sok baktérium arra nem mutatna rá, hogy vagy a forrás, vagy a vezeték korhadó üvevényi anyagokkal valamiképpen szennye-

nyeződött. Ugy a forrás, mint a vezeték alapos kitisztatása ajánlatos.

Rigler Gusztáv egyet. tanár fenti véleményei daczára is, a hatóság a kutakat ugyan nem zárhatja le, mert gazdasági szempontból nélkülözhetetlenek a megjelölt kutak vizeli, azonban azok mellé figyelemzetető táblákat állíttat fol.

Áthelyezés. Az államvasutak kolozsvári üzletvezetősége Bagossy Béla államfőnököt Brassóba áthelyezte. Távozását nagyon sajnáljuk, mivel itteni működése alatt városunk közönségének osztatlan becsülését konziliáns magatartásával a legnagyobb mértékben kiérdemelte.

Halálozások. Dr. Madarász Imre nyugalmazott ezred-orvos f. hó 9-ikén, életének 63-ik évében Homoródfürdőn váratlanul elhunyt. A megboldogultat 10-én délután temették el nagy részvét mellett a helybeli r. kath. temetőbe. katonai parádé mellett. Halálát gyermekei: Irén férjzett öz. Dr. Soó Rezsőné, Dr. Madarász Pélic és Bea, ugyszintén testvérei Madarász Mária és Veronika gyászolják.

Id. Öz. Gyóffy Ferencné szül. Bálint Borbála életének 68-ik, özgyógyának 6-ik hónapjában f. hó 7-ikén jobblétre szenderült. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Tetemét 9-ikén helyezték örök nyugalomra a szombatfalvi temetőbe.

Közjegyzői helyettesítés. A következő sorok közlésére kértünk föl. Alulírott székelyudvarhelyi kir. közjegyző közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. közjegyzői kamara által Dr. Lukácsffy István volt székelykereszturi közjegyző irodájának időiglenes vezetőjével megbízva, *folgyó hó 13 napjától kezdve* mindaddig, míg a kinevezendő új közjegyző hivatalos állását elfoglalja, *minden héten szerdán és szombaton* a délelőtti órákban — szükeg esetén délután is — *Székelykeresztur községben a régi közjegyzői irodában hivatalos napokat tart, s a székelykereszturi közjegyzőséghez tartozó hivatalos ügyeket a napokon fogja személyesen intézni.* Dr. Horváth Károly s. k., sz. udvarhelyi kir. közjegyző.

Egy hó közigazgatása. Udvarhelymegye közigazgatási bizottsága f. hó 10-én tartotta július bavi ülését Ugron Ákos főispán elnöklété mellett. Az igazolások után Dr. Damokos Andor alispán tette meg jelentését jun. hó-ról, mely szerint az alispáni iktatóra érkezett 711 ügydarabból 545 drbot intéztek el. Egy évre érvényes utlevél 101 engedélyeztetett. Azon szentléleki és farkaslaki lakosoknak, kik a forgószél által megkárosítottak, a belügyminiszter, a főispán hathatós közbenjárására 550 korona pénzszegelet utalványozott és az elpusztult gyümölcsfák pótlását kilátásba helyezte. Ezután a polgármesternek a városi köztisztasági állapotokról szóló jelentését olvasta fel, mely a közigazgatási biz. által elrendelt elvégzéséről szól. Végül megjegyzi, hogy a vízvezeték dolgát újra megsürgette. Dr. Mezei Ödön konstatálja, hogy a malomárók csakugyan kilet tisztítva, de ez mit sem ér, mivel a piac szennyvize most is oda folyik. Dr. Lengyel József m. főorvos terjesztette ezután elő az egyetemi közegészségtani intézet által a városi közkutak vizéről felvett vizagálati jegyzőkönyveket, melyek megdöbbentő adatokat tartalmaznak. E jegyzőkönyveket másik helyen közöljük. Dr. Valentsik Ferencz a városi vízvezeték elengedhetetlennek jelzi, miután azonban az magas pótdadóval jár, annak egyszerű elrendelése kárbavesselt munka. Tudomása szerint a miniszter 10 ezer lakonál kisebb város részére díjtalanul elkészíteti a terveket és költségvetést; erre kell a várost utasítani. Damokos Andor alispán hivatkozik korábbi rendeletére, melyben efelől intézkedik. Soó Gáspár megjegyzi, hogy ez ügyben már határozott is a város. Szabolka Rezső főlkáegosnek tartja, hogy a biz. kérje a minisztert annak soron kívül való elintéztetésére. Elnök olyan értelemben enucziálja a határozatot, hogy elrendeli a városnak, hogy a tervek elkészíttetését 15 nap alatt kérelmezze s a soron kívül való elintéztetésért a biz. felír a miniszterhez. — Barabás András árvaszéki elnök jelentésének tudomásulvétele után Dr. Lengyel József főorvos terjeszti elő jelentését. A közegészségügyi állapot előző hóhoz viszonyítva, kedvező volt. A megye területén 50 hovenyfertőző beteg volt bejelentve. A közkórházban 239 beteget ápolnak, kik közül a hó végével 170 maradt vissza. Ember János tanfelügyelő azon jelentését, hogy a hó munkássága jórészt az új törvény végrehajtásában merült ki, tudomásul vették. Barabás András a homoróidalmási iskola tarthatatlan állapotára hívta fel a biz. figyelmét, hol a 14 gyermek részére alig elegendő szobácskába 56 van be-

szulva. Dr. Kovácsy Albert Székelyudvarhely város községi iskolájára vonatkozólag jelenti, hogy Tóth János államtitkárnak szándéka, hogy az iskola államosítását a jövő évi költségvetésbe beállítja. Szükségesnek tartja azonban, hogy ez ügyben szintén sürgetőleg felírjon a bizottság. Ember tanfelügyelő megjegyzi, hogy ugy az almási, mint ez utóbbi ügyben már felírt a bizottság és reménye van, hogy azok kedvező elintéztést nyernek, mindenk daczára helyesli a sürgető felírat küldését, mit a bizottság el is határoz. A tanfelügyelő azon jelentését, hogy a görög keth. magyar egyház szervezése ügyében elkészítette emlékiratát, tudomásulvették s azt átteszik a törvényhatósághoz. — Stratzinger Emil pénzügyigazgató jelenti: egyenesadóban befolyt 67586 K (a mult év haason időszakánál 10837 korral több), haddijban 600 K (+ 362 K), bélyeg- és jogilletékben 19927 K (— 8967 K), fogyasztási és italadóban 60095 K (+ 21133 K), dohányjüvedékben 45452 K (+ 1572 K). Dr. Kovácsy Albertnek a korcsmái hitel tárgyában e jelentéssel kapcsolatosan tett felszólalásait és a főispán válaszát másik helyen közöljük. — Révffy Zoltán kir. ügyész jelentéséből kitűnt, hogy a fogházakban 76 elítélt és 11 vizsgálati fogoly volt tartóztatva. — Szabolka Rezső kir. főmérnök jelentéséből kitűnt, hogy az állami utak állapota kielégítő. A Kökereszt-tér szabályozásának bejárása m. hó 5-én megtörtént. A miniszter a közüzőgépez bevezetését jóváhagyta, az azonban már a jövő évre marad. A műszaki tanácsossai beutazta a vármegyét s megállapították az 1908. évi költségvetési adatokat. Incze Kálmán műszaki főtanácsossal szintén beutazta a megyét és megállapították a jövő évi építkezéseket s ennek eredményeképpen a jövő évre megállapított 31 ezer korona helyett 55 ezer kor. engedélyezését hozzák javaslatba. — Zonda József áll. állatorvos jelentését, mely szerint az állategészségügy a nagy állatoknál kedvező, a kisebbeknél kedvezőtlen volt, tudomásul vették. Végül Daniel Lajos közigazd. előadó tette meg jelentését, melyet másik helyen ismertetünk. Dr. Sebesi János ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot, saját kérésére és Kenesey Béla brassói kultur-főmérnök panaszára, elrendelték. Klein Zsigmond azon ajánlata, hogy hajlandó a városi telephálózat 6600 korona költségéhez 5000 koronával hozzájárulni, felírnak a miniszterhez ezen hálózat kiépítése végett. Egy pár magautermesztü ügy elintéztése után a gyűlés véget ért.

A szentmihályi vértanuk emléke. Elkészült már az emlékoszlop azon 4 székely ifju sirjára kiket rettenetes kegyetlenséggel legyilkoltak az oláhok Székelyszentmihályon, hogy késő unokáknak is hirdesse, nem feleli el a székely a vértanuit. Az emlékoszlop a helybeli kő- és agyagipari szakiskolában készült Gabrovits Kornél tanár tervei szerint és vezetése alatt. Egyszerű, de igen csinos emlékoszlop terméskő alapzaton nyugszik, melyen 2 lépcső-fok van. Erre jön rá egy piramis, melynek négy oldalán a négy vértanú neve van felírva. E fölött egy disz párkány vonul kerekén, a melyre egy magas, karcsu csonka piramis jön és ezen van a felirat. Egy záró disz párkány s rajta egy vázból kicsapó égő láng fejezi be az emlékművet. Az elkészítése már a vége felé jár s nemsokára a jeltelen siron fog diszleni. Leleplezési ünnepélye augusztus 4-én lesz a mely alkalommal előre láthatólag emlékesbeszédet Dr. Nagy György országgyűlési képviselő fog mondani, s saját ódáját szavalja Tucsafalvy Albert a jeles poeta. A részletes műsort a jövő számban fogjuk közölni, de már most felhívjuk a székely népet, hogy minél tömegesebben jelenjék meg az ünnepélyen, állani a vértanuk emlékéért. Vigyenek koszort, virágot a sirra a melyen 59 éven át nem nőtt más csak fű és vadrózsa.

Az Iparfejlesztő-bizottság f. hó 8-ikán Ugron Ákos főispán elnöklété mellett ülésezett, amidő megállapították, hogy Udvarhelymegye mind tárgyakkal vesz részt a sopszientgyörgyi kiállításban. E szerint mindeuféle háziipari tárgyak, ásványok, ásványvizek, erdőipari termékek, ipari készítmények küldetnek a kiállításra, oly mennyiségben is minőségben, melylyel a vármegye iparképessége kidomboríttatik. E czélból felhívát intéz a bizottság a közjegyzőkhöz. A tárgyak elszállítása felől a bizottság intézkedik és e czélra a kereskedelemügyi minisztertől 500, a földmívelésügyi minisztertől 1000 kor. segélyt kér. A kiállítási tárgyak rendezése és elszállítására egy, Solymossy Eodre, Hargita Nándor, Ember János és Baresay Károly tagokból álló, bizottságot kiküldöttek. A kiállítási tárgyakat mielőtt elküldenék, a megyeház termében kiállítják.

A sétatéri zenepavillonra vonatkozólag a Sz. U. cz. lap azt a megjegyzést teszi, hogy kár volt az Udvarhelymegyi takarékpénztárnak, mint a pavillon építőtőjének azt idegenből hozatni, mert először meg-takarítható lett volna a szállítási költség, de meg ugyanannyiért és ugyanolyan, vagy talán még szebb kivitelben és jobb munkát is kaphatott volna, ha azt helyben készítették el. Erre vonatkozólag említett takarékpénztár felkért a következők közvételére. Az Udvarhelymegyei takarékpénztár a sétatéri zenepavillont helyben akarta megrendelni, azonban ezen tervétől a költségvetés kézhezvétele után el kellett hogy álljon, mivel az, az a célra előirányzott 1000 koronát kétszeresen is felülhaladta, noha pillérei fűből és fedele zsinolyból volt tervezve. Ennek következtében fordult az igazgatóság egy aradi vasgyárhoz, mely az ilyen pavillonok gyártását rendszeresen üzi és a mely gyár ajánlata mindössze 9 koronával haladta túl az előirányzott összeget, s így a megrendelést nála fogatosította is. A pavillon alapozási munkálatai Haberstumpf Károly építésre bízták, míg a pad és még szükséges vas munkákat Bartók István lakatosmester, az asztalos munkákat és festést pedig Kassay József asztalosmester végezte. Ezen felszerelési munkák 500 kor. 70 fillért tesznek ki. Tehát a kérdéses közlemény írója anélkül és így korán mondott véleményt, hogy a dolog lényegének utánjárt volna.

Az uszoda. Mult számunkban Mi van az uszodával? czimmel közreadott híreinkre vonatkozólag Fábian József vállalkozótól azt az értesítést vesszük, hogy az uszoda javában készül. Miután az uszoda azonban egész modern kivitelben van tervezve, de még a munkás viszonyok is rosszak, a munkálat befejezése azért késik. Azonban a vállalkozó, hogy a közönség igényeit részben bár kielégítse, egy ideiglenes uszodát készített, melyet a jövő hét folyamán a közönség rendelkezésére bocsát.

Az Áll. Szakiskola szakvizsgálatai. Az Áll. kö- és agyagipari szakiskola IV. éves növendékeinek írásbeli szakvizsgái folyó hó 12-én tartottak meg, míg a műhelyi vizsgái munkák június hó 10-én adták ki a vizsgáló bizottság által, megállapított tervek alapján. Miniszteri biztosnak a keresk. miniszter Ney Imre, a hazai márványipar részvénytársaság igazgatóját küldte ki, kit Hargita Nándor igazgató helyettesített, a bizottságnak pedig Solymossy Endre, Becsek Aladár felügyelő biz. tagok, Reisenauer Vilmos építőmester, Pillich Lajos agyagipari művezető tanár, Gabrovitz Kornél köipari műhelyvezető tanár és Petrányi Miklós osztályfőnök, tanár voltak tagjai. A bizottság megállapodása szerint az összes növendékeknek így: Bójthe Lázár, Szabó István, Sterba János, Wenczel János agyagiparosok és Hoffmann István, Goldberger Miklós, Papp Mihály, Stefáni Ernő, Szakács György köiparosoknak, kiadattak a végbizonyítványok.

A református egyházmegye közgyűlése. E hó 11-én délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott az udvarhelyi ref. egyházmegye. A közgyűlés megtartását a nem régen szentesített új egyházi törvények kihirdetése és életbe léptetése tette szűkegessé. Az egyházkerületi titkárrá kinevezett Péter Károly helyett az elnöki széklet Hegyi Péter egyházmegyei főjegyző foglalta el és vezette a tanácskozást. A gyűlés tagjai igen szép számban jelentek meg, úgy papok, mint világiak. Ez utóbbiak sorában ott láttuk Dr. Nagy Samu és Dr. Ráczkóczy egyházmegyei algonokokat, Damokos Andor alispánt stb. Márk Mihály csekefalvi pap buzgó imádsága után kezdetét vette a tanácskozás. A napi rend megállapításához Vajda Ferencz tett javaslatot, mit el is fogadtak. E szerint elsőbbséggel felolvasták Fejes Áron tanár és Péter Károly esperes lemondó leveleiket a azt tudomásul véve, érdemes munkálkodásukat jegyzőkönyvileg is megörökítették. Az igazgató-tanács leiratait tárgyalták ezután. Első ezek között az új törvények kihirdetése. A közgyűlés kimondotta, hogy e hó utolsó napjaiban minden egyházkozság tartson keblit tanácsit ülést és abban hirdessék ki, augusztus 1. hatálylyal az új törvényeket. Ugyazintén a templomokban, élő szóval is, jelentéské be az életbe léptetést. Az új törvények szerint, az egyházkerületi közgyűlés, a hivatalból tagokon kívül, új tagokból fog összeállítani. Az udvarhelyi egyházmegye 3 egyházi és 3 világi képviselő választására jogosult. Ezeket is megválasztották: Menyhárt András, Vajda Ferencz, Jakab Albert, Dr. Nagy Samu, Dr. Solymossy Lajos és Ugron Zoltán személyében. Kapcsolatosan a választást elrendelő igazgató-tanácsi leirattal tárgyalattat az udvarhelymegyei nem ref. népi iskolánál

szolgáló ref. tanítók kérvénye, kik azt kéri a kerületi, hogy úgy az egyházmegyei, mint az egyházkerületi közgyűlésre, a tanítók képviselőiként ők is választhatók legyenek, miután az új törvény csupán a felekezeti tanítóokra szorította a képviselőlet. A kérését ajánlattal torjesztették fel. Az egyházmegyei tanács jog- és hatáskörének szabályozásáról is javaslatot kért bo az igazgató-tanács. Az egyházmegyei tanács idevonatkozó javaslata elfogadtatott. A papi nyugdíj-bizottságba tagokul beválasztották: Vajda Ferencz, Kovács István, Dr. Nagy Samu és Solymossy Endrét. A papi nyugdíjtörvény 1908. jan. elsőjével lép életbe és csak hat év múlva közdi meg a nyugdíjazásokat. A régebb idő óta szolgáló papok, szolgálati éveiket, a rendes díjak lefizetése mellett, beszámíthatják. Az egyházak, a lelkesi fizetésnek két százalékát fizetik járulékként, minek a költségvetésbe illesztését szintén elrendelte a közgyűlés. A gyűlés folyamán még egy pár kisebb ügyet intéztek el s az időközben újonnan választott papokat és tanítókat kebelezték be. Az esporos választó gyűlést, hir szerint, augusztus első napjaiban hívják össze.

Horodó-fürdő vendégei: Szentiványi Anna Ladamos, Czettel Ferencz, Segesvár, Szantner Lajosné Oláh. Gyarmathy Ákosné és huga Székelyudvarhely, Boltesz Ferencz Csikszoreda, Sill Katalin Segesvár, Kabos Anna Dés, Andrae Gusztáv Nagyszobon. Bod Károly és családja, Székelyudvarhely, Nagy Lászlóné és unokája Déva, Özv. Korber Endréné Déva, Özv. Lázár Györgyné Déva, Eltatoné, Csak Ilona és leánya Varsolcz, Boros Justina Arad, Ronay Elemér és családja Kolozsvár, Gyarmathy Béla Bánfibuud, Pataki Anna és huga Kolozsvár, Korody Lure Gyulafehérvár, Gyulai D. Kálmán és családja Marosvásárhely, Árvai Ilona Marosvásárhely, Szász Lujzika Borsá, Bóloni Béláné és családja Arad, Peltsarszki Rezsóné Boszterczó, Illyés Miklós Székelyudvarhely, Illyés Ferencz és családja Székelyudvarhely, Dr. Bodolla Gábor és családja Székelyudvarhely, Fekete Sándor Kolozsvár, Benedek Dénes és Makfalva, Dr. Huszán Lajosné Nyaradszereza, László Domokosné és leánya Székelyudvarhely, Sánta Albertné és leánya Szentháromság, Staibl Ferencz és leánya Marosvásárhely, Benedek Lajos és felesége Nyaradszereza, Özv. Szabó Albertné és huga Bukarest, Özv. Miklósi Károlyné Székelyudvarhely, Fel-szögi István Székelyudvarhely, Gönczi Lajos és családja Székelyudvarhely, Dr. Sándor Balázs és családja Budapest, Özv. Sándor Lajosné Székelyudvarhely, Özv. Gál Jánosné és családja Székelyudvarhely, Bud Péter és családja Nagyszobon, Fel-szögi Gyula és családja Dicsőszentmárton, Özv. Torvcsbai L. né, Hory Béla és családja Kolozsvár, Szabó Albert és leánya Budapest. (Első közlemény. Folyt. kövötk.)

A tifusz-járvány szűnőben van. Székelyudvarhely városban 5, a közkörházban 1 tifusz-beteg van ápolás alatt. Újabb megbetegülés három hét óta nem történt.

Központi választmányi ülés. Udvarhelymegye központi választmányja Dr. Domokos Andor alispán elnöklote mellett f. hó 11-én ülésezett, mikor az előadói tisztet Dr. Majláthy Miklós m. al-jegyző látta ol. A választmány Gaspár Gyulát, kérésére Korond község 1908. évre érvényes választó névjegyzékébe felvette. Ugyancsak felvették ifj. Demeter István és Ladó István a lövétei, Pap József a körispataki, Boros György a tordátfalvi választó névjegyzékébe. Ellenben Bende Miklóst a szentlászlói névjegyzékéből törölte és Boreczki Lajost és Izsák Lajost a ravai névjegyzékébe nem vette fel. A végérvényes 1908. évi választójogosultak névjegyzékének hiteltesítésére Dr. Lengyel József és Szombafalvy Lajos küldettek ki.

Hajtővadászlat. A székelyudvarhelyi Vadász-társaság a mult vasárnap a Szarkalkó és a régi Csore-erdő irtásos területein hajtővadászlatot rendezett vaddisznóra. Noha a vaddisznó friss nyomai megtalálhatók is voltak, a vadászlat nem járt sikerrel, mivel az irtásos területeket oly áttörhetetlen bozót fedi, melyet a hajtőknek megközelítési lehetetlenség. Mint értesítenek, e területen f. hó 21-ikén, a környékbeli birtokosok kérelmére, hivatalos hajtővadászlatot rendeznek.

Adomány a Tanszermuzeumnak. Felkérünk a következő sorok közlésére: Az udvarhelyvármegyei tanítóegylet úépiskolai tanszermuzeuma részére a Marosvásárhelyi Székely Társaság újabban ismét 1 köt., — Dr. Márki Sándor kolozsvári egyetemi tanár, Kuhn Károly acéltollgyáros Bécstől és Hasztinszky Antal oraviczabányai áll. el. iek. tanító, mint szerzők, 1—1 köt. könyvet, — végül Schuller János helybeli kalapos kereskedő 8 drb érmet, 1 drb tanügyi okmányt és 1 drb hitéleti em-léktárgyat ajándékoztak. Fogadják az adakozók ezen adományaikért a Tanszermuzeum nevében köszönetemet. Chalupka Rezső, osztályelnök.

Zene-estély. Csikay György kolozsvári jeles primás, zenekarával ma és a következő estéken a Budapest-szállóban zene-estélyt tart.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdasági állapot június hóban. Daniel Lajos közgazdasági előadó Udvarhelymegye jú. havi közgazdasági állapotáról a következőkben számol be: A június havi időjárás az összes mezőgazdasági munkálatok és terményekre igen kedvező volt; eltekintve egyes zivatáros jégesőtől, mely károkat okozott. Az őszgabonák közül a rozs fejlődésére az eső már el-késített, így ezen semmit se javított. A buza sokat javult, úgy hogy 5—5½ mm. átlag remélhető. A természetes és mesterséges takarmányféléken javított, a löhere közepes hozamot adott, úgy a rétek is, a hegyi kaszálókra a fű még most nő, de csak közép-pon alóli hozamra van kilátásunk. A tengeri bol jól kelt, igen szépen fejlődött. Kapálás és töltötgetés be-fejeztetett, s jó termésre van kilátásunk, úgy a bur-gonyánál is. A répa, a bol jól kelt szép, de több helyt kelt rosszul. Munkáshiány részben észlelhető, a munka és napszámbelek túl magasak.

A Gazdasági Egyesület választmányja Ugron Akos főispán elnöklote mellett 8-án tartotta jú. havi ülést. Ulviki Miklós titkár a gyűlésen beszámolt a högyési tehén vásárról. A kiküldötték 16 drb tehénért 10140 kort, 3 drbért 1730 kort. fizettek, ami a költségekkel 12700 koronára rug. A sepsi-szentgyörgyi kiállításra egy rendező bizottságot küld-döttek ki Ugron Gaspár elnöklote mellett. A bizott-ság felhívja a gazdaközönséget minél tömegesebb részvételre. A bejelentéseket aug. 1-ig kell megtenni. A miniszteri kirendeltség azon átiratát, hogy az or-szágos állattenyésztési alappól a földmívelésügyi mi-niszter 100 ezer korona kölcsönt engedélyezett, ősz-mellett vették tudomásul. Ez összegből nem csak kigazdák, de azon közbirtokosok is részesülhetnek, kik állattenyésztési telepet ohajtanak berendezni. A városi új vasárnap szabályrendeletet egy bizottság-nak kiadták véleményezésre végett. Végül hat új ta-got felvettek, mire a gyűlés véget ért.

Udvarhelymegye a pécsi kiállításon. A Gazdasági egyesület szept. 3—5 közt a pécsi ország-os kiállítás ennek keretében tartandó tenyészállat kiállítás megtekintésére csoportos kirándulást rendez a vármegye gazdái, lelkeszei, tanítói, egyszerűen azok köréből, kik a Dunántul fejlett állattenyésztése iránt érdeklődnek. A résztvenni ohajtok aug. 15-ig a titkár-nál jelentkezhetnek. A csoportos kirándulás tagjai féljegyvel utaznak, szállásdíj napjára 120 K., ebéd a kiállítás területén 1 K., a belépők is 50% ár-kedvezményvel aduak.

Kedvezményes kölcsön gazdáinknak. A Gazdasági egyesület kérelmére a földmívelésügyi miniszter 100,000 korona kölcsön után 2% kamat kedvezményt adományoz oly nagyobb és kisebb gaz-dák részére, kik az arvaszamarba tenyészeteket (pepi-neriákat) ohajtanak létesíteni. A kik a kedvezmény-ben részesedni kívánnak, jelentkezzenek augusztus 4-ig a titkárnál; a jelentkezésük kitüntető, hogy magyar erdélyi vagy piroszarka tenyészetet akarnak-e létesíteni, meennyi kölcsönt igényelnek, a kölcsön biz-tosítására szolgáló váltót kik írják alá.

TÁVIRATOK.

Budapest, július 13.
(Érk. d. u. 5 ó.)

A kiegyezés felé.

Bécstől jelentik felhívatatosan: A kiegye-zés kérdésében folyó tanácskozások, melyeken az összes magyar szakminiszterek és szakelőadók is résztvettek, ma délután 1 óráig tartottak.

Hosszas tárgyalások után sikerült a vasuti tarifák kérdésének dolgában az elvi álláspont-ok oly mérvű kiegyenlítése, hogy most már a végleges megállapodás elé komoly akadály nem merülhet és a szakrefenek a részletes száma-dásokra térhetnek át.

A délutáni tárgyalásokon a még hátralevő állategészségügyi kérdéseket veszik tárgyalás alá, mely után az egész kiegyezési anyag általános megbeszélése következik.

Ezen felhívatatosan jelentés nagy megelé-gedést keltett a budapesti politikai körökben.

Fenyvesi-Olay affér.

Budapesti Podor-féle vívóteremben ma délu-tán félkettőkor kardpárbajoztak Olay Lajos or-szágos képviselő és Dr. Fenyvesi József mi-niszteri titkár, ki Olayt azért provokáltatta, mert atyját, Feuyvesi Adolfot megsejtette.

Az első összecsapásnál röktön Fenyvesi sebesült meg fején, mire a párbajt beszüntették.

Homoród-fürdő i. Vendégei szíves figyelmébe!

Tisztelettel hozom Homoród fürdő mélyen tisztelt közönsége szíves tudomására, hogy megbízottam heteként kétszer, háromszor a fürdővendégeknek tiszteletét teszi, hogy a szükséges bázis-tartási cikkek megrendeléseit felvegye, amelyeket aztán miudjárt másnap a legnagyobb pontossággal házhoz fog szállítani. — Szíves támogatást kérve, vagyok tisztelettel:

GYARMATHY ÁKOS.

Jrásmunkálatok, kézzel vagy géppel (6-8 példány) teljes oldalonként 50 fillérért elvállaltatnak. — Czim a kiadóhivatalban.

Eladó vizimalom.

Székelykeresztúr nagyközségben a Nagy-Köküllő folyamán levő Macskássy-féle 5 kövű lisztelő malom 28 hold területtel eladó. Ugyanott egy 12-ös gézlocomobil, egy szállítható és felszerelt 2 kövű lisztelő malom, 2 hengerezék és többféle méretű sziták gabona és kása tisztító gépek, transmisiók és kerekek eladók. Ez iránti felvilágosítást a személyesen megjelenőknek

JAEGER F. JÓZSEF nyújt Székelykeresztúron.

Épület-üvegezés!

Xérem olvassa el!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezett kerekedéseimre, hol

porcellán-, üveg-, diázműaruk, gyermekjátékok, népnapi és menyegzői ajándék tárgyak és még számtalan sok összehalmozott szép áru

jelentéktelen olcsó árak mellett lesznek kiszolgálva. Fűszerosztályomban — melyet a legnagyobb áldozatok mellett, a legmodernebbül rendeztem be és a mely tisztaság és rend tekintetében is minden versenyt kizár, — minden fűszer-cikkben nagy raktárt tartok, melyeket a legolcsóbb árak mellett árusítok.

A legjobb kávék, rizsek, lisztek, a legjobb minőségű rumok és likőrök, téák és szalon-cukorkák teasutemények nagy raktára.

Szentpétery Gergely,
Székelyudvarhelyi.

Utazó kofferek! Szalon petróleum!
Baros-, Borszéki-, Kászoni-Víz raktár.

Sz. 806—1907. körj.

Árverési hirdetés.

Magyarzsákok község tulajdonát képező, a Nagy-utca 97. házszám alatt fekvő újonnan épített ház, melyben italmérési jog van engedélyezve, két utcára nyíló helyiséggel (egyik kocsma, másik bolt) továbbá két udvari szoba, konyha, kamra és piuczéval 3 egymásután következő évre folyó évi augusztus hó 1-től legtöbbet ígérőnek haszonbérbe kiadó.

Nyilvános árverés határidejéül 1907. évi július 21. délután 2 órája tüzetik ki.

Kikiáltási ára 300 kor., melynek 10%-a árverezés előtt leteendő.

Zárt ajánlat a bánatpénzzel terhelve, irtáig elfogadtatik.

Részletes feltételek a község-házánál minden időben megtekinthetők.

A községi előljáróság.

Kelt Magyarzsákok, 1907. július 4-én.

Szentfi Károly,
körjegyző.

György Péter
községi bíró.

A ki Budapestre jön, ide megy!

ÁMOR NAGY KÁVÉHÁZ
(ezelőtt Beliczay)

Budapest, Nagymező-utca 7. sz.

Tulajdonos: **KANZLER GYULA.**

Naponta Kis Parádi Náczi híres szolista és teljes zenekara hangversenyez.

Minden idegen nézze meg!

MAGGI IZESÍTŐ

Védjegy: Kék mezőben két kulcs.

Legmegbízhatóbb gyártmány!

SCHLOSSER-GERMAIN & CO

COGNAC

DISTILLERIE FRANCAISE MODELE PROMONTOR.

Kizárólagos elárúsítás Márk Testvéreknél.

Kívánatra próba mintaüveg.

Műfogak.

Könnyen megszokhatók, rágásra jól használhatók. Darabja 4 koronától fölfelé. Jótállás mellett készíttetnek. Ugyanott foghuzások, togtömések, valamint minden egyéb, a fogászat körébe tartozó munkákat végzek. Minden munkámért jótállást vállalok. A műterem Árpád-utca 10. sz. alatt van.

Dr. Kovács Géza, OTVOS.

Eladó részvények.

29 db székelyudvarhelyi zálog-házi részvény eladó. Darabja 250 kor.

Czim e lap kiadóhivatalában.

Kiadó lakás.

A Bethlen-utca végén, a közkórházzal szemben lévő földszintes kőház folyó évi október hó 1-től kiadó.

Értekezhetni Xaberstumpf Károly tulajdonossal.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment Capsici comp.

a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyított közönségnek, csúznál és meghüleséknél, bedorzsolás képpen használva. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárlaskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1 40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török lözsef gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany országhoz”, Prágában.

Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Kristály tiszta

Kargita-ligeti „Kamilla”-forrás

A Kárpátok gyöngye

Természetes ásvány-gyógyborvíz!

Főraktár Székelyudvarhelyt: Haab és Heitz cégénel

Kapható még:

Gál János Utóda, Csató és Kun, Gyarmathy Ákos, Tamás Balázs, Bagó Gyula, Szentpétery Gergely, Márk Testvérek, Fernengel Frigyes, Zárug Antal kereskedésben 8 fillérért, valamint minden vendéglőben és étteremben.

A Kárpátok gyöngye!

Szerves anyagoktól mentes!

Nyári menetrend.

Érvényes 1907. május 1-től.

V.-v. 8511	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8513	V.-v. 8514	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8512
700			234				610
716			250				601
728			303				548
741			328				532
805			347				502
816			368				467
832			41				427
846			434				412
	245		927		209	800	
849	529	582	434		1114	403	342
917	549	927	503		1100	340	310
	650	1100			1024	947	213
		1256				104	1
	686	1141				943	188
	865	285				752	1034
		631				1030	115
	900	307				750	1042
	1450	521				555	833
	282	1034				211	342
	750	720				916	830